

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

Nr. 5/6 (122/123) 1970 birželio 1

30-osios OKUPACIJOS METINĖS

Pradėdami šiuos metus suminėjome, kad jie atneša visą eilę sukakčių. Mažiausioji sukaktis - 5 metai nuo Vasario 16 gimnazijos naujųjų rūmų pašventinimo - praėjo (balandžio 11) nepastebėta net tuose rūmuose gyvenančiųjų. Tai reiškia, kad jie ir šiandien yra nepamainomai reikalingi, kad anų dienų lemtingas sprendimas ir didelės pastangos buvo būtini. Juk jau taip yra, kad nepastebima akių, kai jie tinka, nepastebima krosnies, kai ji reikiama šildo; bet tuoj atkreipiamas dėmesys, kai tokie reikmenys sugenda. Vasario 16 gimnazijos gyvavimo ^{dvi} dešimtmetis sueis rudenį.

Pati reikšmingiausia šių metų sukaktis bus birželio 15. Tai 30-osios Lietuvos okupacijos metinės. Pradžioje metų rašėme, jog toji sukaktis primena vieną svarbiausių mūsų buvimo svetimuose kraštuose priežasčių. Kas gi blaškytūsi svetur, jei tėvynė būtų nepriklausoma! Vokietijos lietuvių tarpe yra nemažas skaičius gimusių po šio tragiškai lemtingo įvykio. Net Vokietijos lietuvių bendruomenės vyriausiuose organuose jau atstovaujama kartai, jaunesnei nei 30 metų.

Žvelgiant į ateitį aišku, kad metai iš metų lietuviai, gimę Lietuvai laisvės netekus, vaidins vis esmingesnę ir svarbesnę vaidmenį. Nepriklausomą Lietuvą sąmoningai išgyvenusieji, lanke jos mokyklas, stebėję jos visokią pažangą, šiandien yra ne jaunesni, kaip 45-50 metų. O jos kūrėjai, tie, kurie buvo jauni tada, kai Lietuva laisvinosi iš šimtmetinės vergijos jungo, šiandien, jei dar gyvi, tai jau patriarchų amžiuje. Šie abeji vaizdžiai prisimena anos 1940 vasaros košmarą.

Mokyklos žengė į atostogas, žydintis jaunimas grįžo į žydinčias tėviškes, o į Lietuvą žygiavo kariuomenė to paties pavergėjo, kuris ją buvo trypęs ištisus 123 metus.

Paskutinis nepriklausomos Lietuvos Ministerių tarybos posėdis įvyko birželio 15 nuo 1 val. ryto iki 7 val. Jame dalyvavo Valstybės prezidentas Antanas Smetona ir ministrai: Merkys, Bizauskas, Jokantas, Masiliūnas, Musteikis, Tamošaitis ir Valstybės kontrolierius Šakenis. Vėliau buvo pakviestas gen. Raštikis ir jam pavesta sudaryti nauja vyriausybė. Svarstyta Sovietų Sąjungos ultimatumas, susidedas iš trijų reikalavimų:

1. Atiduoti teisman Vidaus reikalų ministerį Skučą ir Valstybės saugumo departamento direktorių Povilaitį;

2. Sudaryti naują, Sovietų Sąjungai priimtina vyriausybę, kuri pajėgtų ir būtų pasiryžusi laiduoti garbingą Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties įgyvendinimą ir ryžtingai sutrاندyti sutarties priešus;
3. Įsileisti naujas, neriboto skaičiaus sovietų kariuomenės įgulas į visas svarbesnes Lietuvos vietas, kad būtų patikrintas Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties vykdymas ir užkirstas kelias tolimesniems provokaciniams veiksams prieš sovietų įgulas Lietuvoje.

Atsakymo laikas - birželio 15 diena 10 val. ryto.

Svarstant ultimatumą, vyriausybėje pasireiškė dvi nuomonės. Valstybės prezidentas laikė galimu svarstyti tik antrąjį ultimatumo reikalavimą, būtent, sudaryti naują vyriausybę. Buvo sutarta naujos vyriausybės sudarymą pavesti gen. St. Raštikiui ir jis pakviestas į posėdį. Dėl abiejų kitų punktų prezidentas buvo nuomonės, kad juos reikia atmesti net ir tokiu atveju, jei tektų griebtis ginklo. Jį palaikė Krašto apsaugos ministeris Kazys Musteikis. Tačiau visi kiti buvo nuomonės, kad kovoti ginklu nėra prasmės ir siūlė ultimatumą priimti. Jokių balsavimų nebuvo.

Paskutiniojo Ministerių tarybos posėdžio dalyvis Musteikis savo atsiminimų knygoje kelia klausimą, ar yra teisinga tvirtinti, kad Lietuvos vyriausybė ultimatumą priėmė. Lietuvos konstitucijoje pasakytas: "Mobilizacija, karą ir taiką sprendžia Respublikos prezidentas Ministerių tarybos pasiūlymu". Ministerių taryba, tiesa, kaip ir siūlė ultimatumą priimti, bet prezidentas aiškiai priešinosi.

Tolimesnieji įvykiai sekė dideliu greičiu. Apie 10 val. gautas pranešimas iš Maskvos, kad Raštikio kandidatūra į ministerius pirmininkus nepriimtina. Apie 15 val. Valstybės prezidentas išvyko iš Kauno, o naktį slapta perėjo Lietuvos-Vokietijos sieną ties Kybartais. Į Lietuvą išgygiavo masės rusų kariuomenės. Sudaryta marionetinė vyriausybė, kuri suorganizavo "savanoriško" Lietuvos įsijungimo į Sovietų Sąjungą farsą. Tuoju pradėti suiminėti iškilesnieji valstybinio, kultūrinio bei bažnytinio gyvenimo asmenys, kol prieita iki masinio lietuvių trėmimų į Sovietų Sąjungos gilumą 1941 birželį.

Įsiterpė trumputis Laikinosios Lietuvos vyriausybės laikotarpis po birželio sukilimo 1941, sekė treji vokiečių okupacijos metai, o nuo 1944 rudens vėl visa Lietuva užimta Sovietų Sąjungos ir tapusi viena didžiulės rusiškosios imperijos kolonijų.

Čia reikia išakmiai pabrėžti, kad Lietuvos okupacija buvo įvykdyta prieš mūsų tautos valią. Ji yra išdava išorinių imperialistinių jėgų sąmokslu - gėdingo slapto Stalino-Hitlerio pakto, dar vadinamo Molotovo-Ribbentropo sutartimi.

Tačiau per tą visą ilgą okupacijos laiką, okupantas nenuilsdamas stengiasi ne tik kitoms tautoms, bet net ir patiems lietuviams įkalbėti, jog Lietuva nesanti okupuota, kad ji savanoriškai įsijungusi į didžiąją Sovietų Sąjungą, ir kad jai taip net geriau ir naudingiau. Tam melui skleisti nesigailima nei lėšų, nei kitokių pastangų. Vienas tą melą labiausiai demaskuojančių veiksnių yra lietuvių patriotų buvimas ir veikla įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose. Tad dedamos ypatingos pastangos suniekinti veiklesnius asmenis, pasėti nepasitikėjimo sėklą visuomenėje, iššaukti galimai aštresnes kovas visų prieš visus. Mėginama įkalbėti, jog tik keletas nepataisomų užsispyrėlių dar tiki nepriklausoma Lietuva, o didžioji dauguma jau susitaikiusi su tikrove ir ją priimanti. Tokiai propagandai labai palanki bendroji daugelio laisvojo pasaulio kraštų opinija, kad reikia užmiršti net skriaudas ir imti padėti tokią, kokia yra.

Liekasi nerimą keliantis klausimas, kiek lietuvių tautos dalis už-

sieny jau užliūliuota patraukliosios susiderinimo su tikrove politikos, kiek atsiras pajėgių neužmiršti Lietuvai padarytosios skriaudos ir neteisybės iš tų lietuvių eilių, kurie yra gimę tai neteisybei jau įvykus. Šioje vietoje nejučiomis prisimena prof.dr.A.Maceinos pasakojimas apie paukščiuką ir gyvatę. Esą didelių gyvačių, galinčių užhipnotizuoti mažus paukščiukus. Gyvatė nieko nedaranti, net nė nesijudinanti; ji tik stipriai spoksanti paukščiukui į akis, o šis darąsis vis neramesnis, šokinėjęs nuo šakos ant šakos, artinąsis vis labiau prie gyvatės, čirendamas ir sparneliais plasnodamas, tarsi meilintųsi šliužui. O gyvatė vis spoksanti ir spoksanti. Pagaliau paukščiukas tiek priartėjęs, kad gyvatė tik žiobtelėjanti ir jį praryjanti. Jei atidžiai pasekame visokiausias tariamojo bendradarbiavimo su kraštu pastangas, tai palyginimas darosi bauginančiai tikroviškas.

Be abejo, minėdami 30-ąsias Lietuvos okupacijos metines, neužmirėtame nė kitų su birželiu susijusių įvykių. Birželis lietuvių tautai mena kraują ir mirtį, mena kalinių ir tremtinių kančias, mena nepalūžtančią kovotojų dvasią, mena lietuvių ryžtą tapti laisvais. Lietuviai už Lietuvos ribų neturi teisės liautis skelbti pasauliui padarytąją Lietuvai skriaudą ir reikalauti ją atitaisyti!

----- xXx -----

M Ū S Ų B E N D R U O M E N Ė J E

S t o v y k l ų v a d o v ų s e m i n a r a s

įvyko balandžio 30 - gegužės 3 Romuvoje. Seminarą organizavo VLB Valdyba ir Tarybos referentas vaikų reikalams tėv.A.Bernatonis, pakvietę talkon O.Bartusevičienę, jr. ir A.Grinienę.

Seminaro referentai: O.Bartusevičienė, jr., O.Böhmienė, A.Grinienė, mokyt.A.Palavinskas, kun.H.Šulcas ir O.Vilčinskienė.

Seminare dalyvavo 19 asmenų: O.Bartusevičienė, jr., tėv.A.Bernatonis, O.Böhmienė, M.Dresleris, A.Grinienė, P.Nevulis, M.Normantaitė, A.Palavinskas, K.Pauliukevičiūtė, R.Pauliukevičiūtė, G.Radionovas, A.Subačiūtė, L.Subačiūtė, V.Šimkevičius, Šimkevičienė, I.Šimkevičiūtė, kun.H.Šulcas, O.Vilčinskienė ir V.Vilčinskas. Deja, tuo pačiu metu Pabaltiečių studentų krikščionių namuose vyko ekumeninis seminaras lietuvių jaunimui, nukreipęs dalį jaunuolių į Bad Godesbergą ir tuo būdu sumažinęs stovyklų vadovų seminaro dalyvių skaičių.

Seminarą atidarė jo organizatorius tėv.A.Bernatonis. Jis nurodė du pagrindinius vaikų stovyklų tikslus - lietuviybės ir charakterio ugdymą ir pabrėžė gerų vadovų svarbą, kuriems paruošti suorganizuotas šis seminaras.

Seminarui vadovauti pakvietė Aliną Grinienę, o techniškiesiems reikalams tvarkyti - O.Bartusevičienę, jr., abi patyrusias vaikų vasaros stovyklų organizavimo ir vadovavimo darbe.

Seminaras svarstė šiuos stovyklų klausimus:

1. tikslas, 2. organizavimas, 3. vadovai, 4. maitinimas ir medicinos pagalba, 5. darbo programa ir 6. kiti klausimai.

1). Apie vaikų vasaros stovyklų tikslus aiškino A.Grinienė. Jos žodžiais, tie tikslai turėtų būti - sudarius geras sąlygas poilsiui, sužadinti vaikų susidomėjimą lietuviškais dalykais, kad po stovyklos jie jaustųsi lietuviškai, kad ieškotų progų pabūti su lietuviiais, pažinti Lietuvą, mokyti lietuviškai, noriai lankytų vargo mokyklas, lietuvių gimnaziją.

Jaunimo suvažiavimai būna trumpesni. Jų uždavinys - sudaryti progą jaunimui susipažinti, drauge pabūti, susidraugauti.

F 4 -

2) Stovyklų organizavimo klausimą nagrinėjo O.Böhmienė. Ji aiškino, kas stovyklas turėtų organizuoti, kokia geriausia joms vieta, laikas, iš kur gautinos lėšos, o taip pat apie vaikų verbavimą, atranką ir suvežimą.

3) Apie stovyklų vadovus, jų būdo ypatybes, darbo metodus, pasiskirstymą tarp savęs pareigomis ir pan. instruktavo A.Grinienė, mokyt.A.Palavinskas ir kun.H.Šulcas.

4) Apie vaikų maitinimą stovyklose referavo O.Bartusevičienė, jr.

5) Stovyklos darbo programos schemą davė A.Grinienė. Į ją įeina ryto mankšta, tvarkymasis, maldos, lituanistinis mokymas, žaidimai, maudymasis, iškylos, televizija, poilsis ir kit. Ryto mankštą praktiškai pravedė Kr.Sutkaitytė.

6) Apie medicinos pagalbos teikimą, vaistus ir vaistinėlę aiškino O.Vilčinskienė.

7) Apie kitus atsimintinus dalykus, kaip kišenpinigius, vardadienius bei gimtadienius, stovyklos svečius, jos pradžia ir užbaigą, fotografavimus bei filmavimus ir t.t. instruktavo A.Grinienė ir kun.H.Šulcas.

Gerai suorganizuota ir pravesta vaikų vasaros stovykla teikia daug naudos vaikams ir jų tėvams. Todėl VLB Valdyba skiria žymią savo lėšų dalį joms rengti.

--- oOo ---

V a i k ų v a s a r o s s t o v y k l a R o m u v o j e

Šiemet vaikų vasaros stovykla lietuvių šeimų vaikams nuo 8 iki 14 metų amžiaus ruošinama nuo liepos 26 iki rugpiūčio 15 Romuvoje (Hüttenfelde).

Tėvai ar globėjai už vaikų išlaikymą stovykloje moka tiek pat, kaip ir praėjusiais metais, t.y.

už 1 vaiką - 50 DM, už 2 vaikus - 80 DM, už 3 vaikus - 100 DM.

Už daugiau kaip 3 vaikus iš vienos šeimos tėvai moka po 30 DM už vaiką.

Už stovykloje neišbūtą savaitę mokama 10 DM mažiau.

Vaikus į stovyklą tėvai atgabena patys.

Registruoti galima VLB Valdyboje Romuvoje, vietos apylinkėse ir pas kapelionus.

Apie įregistruotus vaikus VLB Valdybai pranešama iki liepos 12.

--- oOo ---

M o t i n o s d i e n o s m i n ė j i m a i

Münchenė

motinos pagerbtos gegužės 2 d. Susitikimo namuose susirinko daug mamų ir kitų tautiečių. Žodį motinai tarė kun.dr.P.Celiešius iš Bad Wörishofeno. Vargo mokyklos vaikučiai dainomis ir deklamacijomis pavaizdavo "Motinos kelią". Moterų klubas minėjimo dalyvius pavaišino mamytės pyragais.

Pusė VLB Muncheno apylinkės žinių biuletenio 7 Nr. skirta motinai paminėti ir pagerbti.

Hannoveris

vietos VLB apylinkės vadovybė motinos pagerbimą suruošė taip pat gegužės 2 "Sandkrug" svetainėje. Atidarė apylinkės pirmininkas J. Jakobas. Paskaitą skaitė kun.V.Šarka. Eilėraščius deklamavo J.Giese ir Alg.Prahl'is. M.Birštonaitė-Bernstein paskambino pianinu lie-

tuviškų liaudies dainų, o visi dalyviai jai pritarė. Vokiškas melodijas skambino ir dainavo Lilli Klein, Gust. Macaitis visas motinas apdovanojo gėlėmis ir saldumynais, o kun.V.Šarka visus pavaišino kava. Minėjimas baigtas Marija, Marija giesme.

Lebenstedte-Salzg.

motinos dienos minėjimas įvyko gegužės 3 parapijos salėje: Sveikinimo žodį tarė kun.V.Šarka. Eilėraščius deklamavo A.Dikšaitis, Arv. Olšauskas, Vyt. ir Roma Flinderiai ir Lyd.Kairytė. Rožė Česnaitė pagrojo vamzdeliu. Dr.Alina Šilininė visus pavaišino saldumynais. Gimtadienio proga pasveikintas kun.V.Šarka.

Hagene,

viename svarbiausių Westfalijos plieno ir geležies pramonės centrų, šiuo metu yra išikūrę per 120 lietuvių. VLB vietos apylinkei jau eilę metų sumaniai vadovauja L.Vilčinskas, kurio pastangų dėka gegužės 9 įvyko Hageno ir artimesnių apylinkių lietuvių sąskrydis. Jo siauresnis tikslas buvo atžymėti Motinos dieną ir artimiau supažindinti to krašto lietuvius su Vasario 16 gimnazijos užduotim ir darbu.

Nustatyta valandą erdvi ir išpuošta salė prisipildė tautiečiais, o tarp jų matėsi vokiečių valdžios atstovai, VLB Valdybos įgaliotiniai prie NRW krašto vyriausybės, romuviečiai, visa eilė kaimyninių apylinkių pirmininkų ir spaudos atstovų, viso apie 300 žmonių.

Minėjimą atidarė Hageno apylinkės pirmininkas L.Vilčinskas. Jis pasveikino pirmoje eilėje motinas ir kitus susirinkusius, nušvietė susitikimo prasmę ir perskaitė raštu gautus sveikinimus. Maldą sukalbėjo tėv.dr.K.Gulbinas vokiškai, o kun.S.Šileika lietuviškai.

Vasario 16 gimnazijos direktorius V.Natkevičius pirmoje savo paskaitos dalyje kalbėjo apie motinas ir joms pagerbti skirtos dienos atsiradimą bei prasmę. Nurodė, kad nepriklausomaj Lietuvoj palyginti anksti, 1918/19, o visuotinai 1929, gegužės pirmąjį sekmadienį buvo švenčiama Motinos diena. Motina gerbiama ir išskirtinai minima ne vien kaip gimdytoja, bet kaip meilės teikėja savo vaikams, meilės ir rūpesčio, kurie vaiką lydi visą gyvenimą. Motinos meilė pasižymi dar ir paslaptingu vaiko pažinimu, išvelgiamu jame slypinčių ir kitų gal nepastebimų vertybių. Dėl to, kad ji supranta savo vaiko vertę, mato, kad jis vertas aukos. Už šį nuolatinį meilės pilną rūpestį motinai teikiama išskirtinė pagarba. Lietuviai motinai pavadinti turi 70 maloninių žodžių (motušė, motinėle, močiutė ir t.t.), ką liudija lietuvių liaudies dainos bei pasakos.

Lietuvis yra labai prisirišęs prie savo motinos, jis yra nepaprastai prisirišęs prie savo šeimos. Tai reikėtų pabrėžti ypatingai šiais laikais, kada šeimą bandoma nuvertinti.

Pažymėdamas, kad visa eilė mūsų vaikų turi ir kitą motiną - Vasario 16 gimnaziją, kurios 20 metų gyvavimą kai kurie vokiečiai laiko tikru stebuklu, direktorius perėjo prie antros savo paskaitos dalies, kurioje su klausytojais jis pasidalino svarbiausiais gimnazijos rūpesčiais. Jis nušvietė gimnazijos padėtį, pranešė mokinių ir mokytojų skaičių bei sudėtį, mokslo programą, kai kuriuos sunkumus. Galop jis nurodė, kad Vasario 16 gimnazija yra užsimojusi dar šiais metais pradėti statyti naują bendrabutį, kuris sudarys dar geresnes sąlygas vaikų gyvenimui ir mokymuisi. Jis prašė ir toliau pasitikėti Vasario 16 gimnazija ir ją remti.

Po paskaitos Vasario 16 gimnazijos mergaičių ansamblis, mokyt.E.Tamošaitienės vadovaujamas, pateikė šokių, deklamacijų ir dainų pynę. Jos pašoko gražtų šokių valso ritmu Nemunėlį, greitą bei tempera-

mentingą Mikitieneę, komiškąjį Lenciūgėlį, Kepurinę ir naują, pirmą kartą rodomą Lėlių šoki (Ž.Vilčinskaitė ir R.Žutautaitė). K.Sutkaitytė padeklamavo B.Audronės - Tai tu čia, A.Šaduikytė ir Kr.Sutkaitytė - eilių pynę motinai ir A.Šaduikytė - Maironio eil. Pirmoji meilė.

Kun.St.Šileikai akordeonu palydint, mergaičių ansamblis padainavo Toli už girių leidos saulė, Dainą mamytei, Kaip saulutė, Grįšim, grįšim ir Motinėle pažvelk.

Sokiai, deklamacijos ir dainos klausytojų buvo šiltai sutiktos, pro tarpiais buvo sukeltos net audringos ovacijos.

Pirmoji programos dalis baigta tautos himnu.

Antroje dalyje R.Palavinskas parodė kun.J.Dėdino susuktą filmą apie Vasario 16 gimnaziją, kuri žiūrovus vaizdingai supažindino su gimnazijos aplinka, pastatais, klasėmis, su mokiniais, jų pamokomis, laisvalaikiu.

Po programos, grojant šokių kapelai "Cosy Trio", prie gėrimų ir užkandos seni ir jauni linksminosi iki paryčių.

Pagirtini Hageno apylinkės vadovai, kad nepraleido progos paskviesti į savo renginį ir vokiečių žurnalistų, kurie už dėmesį atsilygino reportažais poroje dienraščių - "Westfalenpost" ir "Westfälische Rundschau". Pirmasis, painformavęs apie Hageno apylinkės lietuvius, apie žymesnius šventės dalyvius, tarp kitko rašo:

"Marijos kultas ir motinos garbinimas Lietuvoje yra ypač giliai įleidęs šaknis. Tai liudija lietuvių maldos, dainos, eilėraščiai ir šokiai, atlikti hageniškiams tautiečiams tautiniais drabužiais apsirėngusių gimnazisčių. Be to, dainavo "Baltijos" kvintetas iš Bonnos ir Kėlno (turi būti iš Wuppertalio. Red.)." Toliau reportaže atpasakotas V.Natkevičiaus paskaitos turinys, duota informacijų apie gimnaziją, apie lietuvių vyskupą laisvosios Europos lietuviams, apie lietuvių kunigų laišką Maskvos vyriausybei ir po to sekusias represalijas, apie šykščias lankymosi Lietuvoje galimybes. Reportažas papuoštas dviem šokančių ir deklamuojančių gimnazisčių nuotraukomis.

"Westfälische Rundschau" išspausdintas rašinys panašaus turinio, tik trumpesnis.

Hamburge

gegužės 10 vietos lietuviai susirinko šv.Teresės bažnyčioje pasimelsti už savo gyvas ir mirusias motinas. 15 val. kun.V.Šarka atlaikė šv.Mišias ir pasakė motinos nuopelnus apibūdinantį pamokslą. Per pamaldas giedojo jaunimas.

Po mišių visi susirinko į išpuoštą parapijos salę. Apylinkės pirmininkas J.Valaitis pasveikino motinas ir paprašė pradėti programą. Pirmasis prabilo kalbėtojas - V.Stančius. Jis nukreipė susirinkusiųjų mintis į motinas ir Lietuvą. A.Lipšytė padeklamavo eilėrašį Myliu aš zuikutį. Ramona, Cecilija ir Ilona Gaidelytės, palydimos dūdelių, padainavo O atsimenu namelį aš gimtinį savo, Pražydo jazminai po langu, Oi žiba žiburėlis. Gabrielė Sadžiūtė padeklamavo - Mūsų žemėje gegužis barstė žiedus ir kvapus, Sibilė Sadžiūtė - Mamyte brangi, šią dieną tau skiriu, Kristina Navickaitė - Mamyt, laikyk stipriai apglėbus, lyg žiedelius lukštai, Regina Narkutė - Jeigu būčiau aš paukštelis.

Montažui pasibaigus, V.Stančius trimitu pagrojo Lietuva brangi ir Plaukia Nemunėlis. Tautinius šokius atliko Angelika, Ilona, Cecilija ir Ramona Gaidelytės, Gunda Auciūtė, Gabrielė, Elzė, Andrius, Matas ir Olafas Neumaieriai, Kristina ir Monika Navickaitės, Gabrielė ir Sibilė Sadžiūtės ir Regina Narkutė. Jie pašoko Šustą, Kalvelį, Nemigą, Bitute pilkoji ir Barė ponas katinėlį.

L.Narkus padėkojo motinoms, kad jos ir pačios daug prisidėjo prie Motinos dienos surengimo. Pageidavo, jog šios dienos proga pasi-

reiškęs solidarumas pasilikty visą laiką.

Daug darbo idėjo Angelika su Ponelyte, puošdamos stalus.

Padėkos žody kun. Šarka prašė motinas nepavargti, auklėjant jaunimą ir dar daugiau kreipti dėmesį į lietuvių kalbą ir Bendruomenę.

Motinos apdovanotos gėlėmis ir sugiedota ilgiausių metų.

Po programos ir kalbų vyko vaišės. Labai džiaugėsi tos motinos, kurių vaikai gražiai pasirodė programoje.

Beveik visas Hamburgo lietuvių informacinis lapelis AUŠROS VARTAI Nr. 6 skirtas Išganytojo Motinos Marijos pagerbimui.

Stuttgarte

Motinos dienos minėjimą suruošė Stuttgarto lietuvių moterų klubas gegužės 10 Bad Cannstatte Heim Maria Regina salėje. 14 val. buvo atlaikytos pamaldos toj pačioj salėj.

Po pamaldų kalbėjo dr. Alina Veigel-Plechavičiūtė iš Freudenstadto. Meninę dalį išpildė deklamatoriai ir muzikos meno mėgėjai, o taip pat S. Lencienės vadovaujama gimnastikos grupė iš Fellbacho. Veikė bufetas ir loterija.

--- oOo ---

K i t a v e i k l a

HAMBURGO VLB Apylinkė balandžio 4 Altonoje Šv. Teresės parapijos salėje suruošė linksmą kaukių vakarą. Salę gražiai papuošė G. Michel, A. Lingė, E. Vlavianos ir M. Gedvilienė. Nežinia kas buvo kaltas - prastas oras ar kaukių baliui neįprastas laikas, kad svečių atsilankė mažiau, negu buvo laukta. Tačiau susirinkusieji smagiai pasilinksmino. Visa numatyta programa buvo išpildyta. Grojo geras Pado-go orkestras, veikė Tambola-loterija. Kaukėms premijuoti sudaryta komisija iš M. Gedvilienės, A. Mašidlauskienės ir Iz. Sragauskio. Pirmąją premiją (reprezentacinę ragažę) laimėjo Daktaro (Kerpa) kaukė, antrąją (dvilitrinę vyno bonką) - Nekalta mergaitė (Lipšienė) ir trečią (dėžę saldainių) - Linksma mergaitė (Kerpienė).

Pramoga tęsėsi iki 2 val.

Hamburge yra daug lietuviško jaunimo, tačiau bendruomeninėje veikloje mažai tedalyvauja, vengia pasirodyti esą lietuviais. Šiuo atžvilgiu mums reiktų pasimokyti iš latvių, kurių tautinė ambicija yra žymiai stipresnė.

STUTTARTO Apylinkės naujoji Valdyba taip pasisiskirstė pareigomis: pirmininkė Z. Glemžienė (7 Bad Cannstatt, Steinhaldenstr. 147), vicepirmininkas ir sekretorius L. Dirsė, išdininkė E. Lucienė.

Balandžio 19 įvyko susirinkimas Moterų klubo, kurio Valdybą sudaro: pirmininkė E. Lucienė, narės - I. Suokienė ir G. Repšienė.

ROMUVA. Visuotinis VLB Romuvos apylinkės narių susirinkimas įvyko gegužės 25 Vasario 16 gimnazijoje. Jį atidarė pirmininkas mokyt. Sal. Antanaitis. Pranešė, kas susirinkimas teisėtas, nes dalyvauja 17 narių.

Susirinkimo pirmininku išrinktas J. Lukošius, sekretorium - mokyt. V. Svilas.

Apyl. valdyba pateikė 11 punktų darbotvarką, o susirinkimas papildė ją 12-uoju, būtent - praeito susirinkimo protokolo skaitymu.

Pranešimą apie veiklą padarė pirmininkas Antanaitis. Trumpu susikau-pimu pagerbtas beveik prieš metus Alpių kalnuose be žinios dingęs Apylinkės valdybos sekretorius kun. J. Riaubūnas.

Vaikla buvusi gyva ir pareikalavusi daug darbo. Spauda aprūpintas ir aplankytas vienas Wieslocho psichiatrinėje ligoninėje gydomas tautietis. Organizuotos narių išvykos į muzikos koncertus, teatro vaidinimus ir tarptautinę knygos mugę Frankfurte. Š. m. sausio mėn. surengta paskaita apie Ispaniją. Nepamiršta nė karitatyvinė veikla -

Lenkijos lietuviams pasiūsta 3 siuntiniai drabužių. Platinti ir "Labdaros" draugijos loterijos bilietai.

Vasario 21 surengtas didelis 52-ųjų nepriklausomos Lietuvos atstatymo metinių minėjimas. Kalbėtoju pakviestas Bundestago narys prof. dr. Schachtschabel iš Mannheimo. Meninę programą išpildė Mannheimo aukšt. muzikos mokyklos kvartetas, "Baltijos" kvintetas iš Wuppertalio ir Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Minėjimui ruošti išleista apie 800,--DM.

Pr. metų Vasario 16 gimnazijos abiturientams, kurie visi buvo Apylinkės nariai, suruošta atsisveikinimo kavutė ir įteiktos dovanos. Apylinkė turi 33 narius. Keletas gyvena toli nuo Romuvos ir neatsako į laiškus. 1 narys išstojo iš Bendruomenės. Įsigytas Apylinkės antspaudas.

Iždininkas A. Veršelis pranešė, kad per praėjusius veiklos metus turėta 1.115,40 DM pajamų ir išlaidų. Beveik visi nariai solidarumo įnašus sumokėjo. Iš jų su VLB Valdyba atsiskaityta.

Revizijos komisijos protokolą perskaitė mokyt. V. Bartusevičius. Po diskusijų jis priimtas ir Apylinkės valdyba atleista nuo atsakomybės.

Ateinantiems veiklos metams priimta sąmata 600,--DM sumos.

Į naują apylinkės valdybą išrinkti mokytojai Sal. Antanaitis, kun. St. Šileika ir Ant. Veršelis. Revizoriais - dail. A. Krivickas ir stud. Beržinskas.

Po susirinkimo visi jo dalyviai nuvyko į kiną Hemsbache, kur žiūrėjo naujos gamybos lietuvišką meninį filmą "Muzikinis kaleidoskopas", kuris truko 50 minučių. Filme rodomi Vilniaus architektūros paminklai, dailės paveikslai ir muzikos koncertai bei ištraukos iš operų. Žiūrint filmą susidaro įspūdis, kad okup. Lietuvoje nėra rusų, o Vilniaus bažnyčiose - nei religinio meno, nei maldininkų.

Po filmo mokyt. S. Antanaitis į kavinę atsigaiivinti ir pasidalyti išpūdziais pakvietė visus filmo žiūrovus.

BREMENO VLB Apylinkė birželio 13 Sportplatzgastätte im Weserstadion (važiuoti tramvajumi linija 3) ruošia Motinos dienos ir Baisiojo birželio minėjimą. Bus R. Baliulio ir K. Dikšaičio paskaitėlės, dainuos BALTIJOS kvintetas iš Wuppertalio. Be to, pakviesti dainininkai Asta Šaltytė-Fabian ir Alfredas Šaltis iš Bad Zwischenahno ir aktorius Gedvila iš Hamburgo. Veiks lietuviškos spaudos ir grafikos parodėlė. Grafikos darbų bus galima užsisakyti.

Linksmavakariui su dainomis ir šokiais gros akordeonistas J. Plikūnas. Laukiama daug jaunimo.

SAARO KRAŠTO VLB Apylinkė birželio 20 Tholey Hotel zur Post rengia susirinkimą-savaitgalio poilsį.

--- oOo ---

J A U N I M A S

P e r t v a r k y t a J a u n i m o s e k c i j a

Balandžio 19 Vasario 16 gimnazijoje Hüttenfelde įvyko VLB Jaunimo sekcijos narių susirinkimas, kuriame dalyvavo 10 asmenų. VLB Valdybai atstovavo stud. A. Šmitas (JS Valdybos pirmininkas), skautams - abiturientas P. Veršelis, skautėms - Kr. Žutautaitė (VI kl.), Evangelikų sielovadai - Ona Bartusevičienė, jr., Katalikų sielovadai - kun. V. Damijonaitis, Evangelikų jaunimo rateliui - abit. G. Radionovas, moksleiviams ateitininkams - Rič. Palavinskas (VIII kl.), studentams ateitininkams - mokyt. V. Bartusevičius, Vasario 16 gimnazijai - kun. H. Šulcas ir Jaunimo sekcijos sekretorius stud. P. Nevulis. Susirinkimui pirmininkavo V. Bartusevičius, sekretoriavo Rič. Palavinskas.

Tai buvo lyg koks Vokietijos lietuvių jaunimo seimas. Jame buvo išrinkta naujoji JS Valdyba (studentai A. Šmitas, P. Nevulis ir Bertu-

laitytė), "Jaunimo žodžio" redakcija (dr. Boguta, Bogutienė, R. E. Šileris ir stud. A. Šmitas, visi iš Bonnos) ir priimtas naujas JS statuto projektas, iš pagrindų pertvarkas šią organizaciją.

Po susirinkimo redaktorius užkalbintas stud. A. Šmitas atsakė kele-
tą klausimų.

Klausimas - Vokietijos LB Tarybos antroje sesijoje š. m. vasario-
kovo mėn. išryškėjo jaunimo užmojis pertvarkyti VLB Jaunimo sekciją.
Kokios priežastys iššaukė šį užmojų?

Atsakymas - Sumanymas sukurti organizaciją jaunimui yra senas. Tuo
tikslu 1967 prie Vokietijos lietuvių bendruomenės buvo įkurta Jau-
nimo sekcija, kurios uždavinys buvo apjungti visą lietuvišką jaunimą
Vokietijoje. Ši institucija buvo įkurta Vokietijoje jau veikian-
čių jaunimo arba jaunimu besirūpinančių organizacijų pagrindu. Tuo
būdu JS tapo organizacijų junginiu. Kadangi dauguma lietuviško jau-
nimo Vokietijoje nėra organizuota, tai JS savo uždavinio apjungti
visą lietuvišką jaunimą neįstengė atlikti. Todėl kilo mintis JS taip
perorganizuoti, kad jai galėtų tiesiogiai priklausyti kiekvienas Vo-
kietijoje gyvenantis lietuvis jaunuolis, nepaisant ar jis yra jau
narys kurios nors tradicinės lietuviško jaunimo organizacijos, ar ne.
JS turi tiesiogiai apjungti visus lietuvius jaunuolius, nepaisant
kokių pažiūrų ar kokių įsitikinimų jie bebūtų.

Klausimas - Ar jau yra išryškėję pertvarkomos VLB JS pagrindai?

Atsakymas - Taip, naujosios Jaunimo sekcijos pagrindai aiškūs. Pa-
skutiniame JS visuotiniame narių susirinkime nutarta pakeisti jos
sąrangą. Pagrindas naujai perorganizuotos JS yra paskiras lietuvis
jaunuolis. Netoli vienas nuo kito gyvenantieji jaunuoliai gali ir
bus skatinami sukurti JS skyrių. Šie skyriai turės demokratiškai
tvarkytis. Visi Vokietijoje veikiantieji skyriai sudarys VLB JS-ją,
kuriai taip pat priklausys ir jau veikiančios jaunimo organizacijos.

Klausimas - Koks ryšys numatytas tarp perorganizuojamos Jaunimo
sekcijos ir Vokietijos lietuvių bendruomenės?

Atsakymas - JS artimai bendradarbiaus su Vokietijos lietuvių bend-
ruomene. Vienas JS uždavinių bus įtraukti jaunimą į Bendruomenę.
Naujasis JS statusas įpareigoja jos Valdybą palaikyti tamprius ry-
šius su VL Bendruomenės valdyba. Gi Bendruomenė, kuri apima visus
lietuvius ir rūpinasi visais tautiečiais, turi tiek uždavinių, kad
praktiškai negali skirti ypatingo dėmesio jaunimui, kuris tačiau
labai svarbus Bendruomenės ateičiai. Šią spragą turi užpildyti JS.

Klausimas - Kokia bus naujosios Jaunimo Sekcijos sudėtis?

Atsakymas - JS susidės iš savo skyrių ir jaunimo organizacijų. Sky-
riai tvarkosi savarankiškai. Vyriausias JS organas yra skyrių ir
didėsniųjų jaunimo organizacijų atstovų susirinkimas. Šie atstovai
turi būti demokratiškai pačio jaunimo išrinkti. Jaunimu besirūpi-
nančios kitos institucijos, kaip Bažnyčios, Vasario 16 gimnazija ir
VLB Valdyba, šiame susirinkime galės dalyvauti patariamuoju balsu.
JS susirinkimas išsirenka Valdybą, kuri veikia visos JS vardu.

Klausimas - Kokie artimiausi Jaunimo sekcijos valdybos planai?

Atsakymas - Artimiausioje ateityje numatoma įkurti prie Vokietijos
LB apylinkių arba visur, kur tik gyvena lietuviško jaunimo, JS sky-
rius ir skatinti jų veiklą. JS Valdyba, be to, turės ruošti bendrus
renginius visam lietuviškam jaunimui Vokietijoje, kaip pavyzdžiui,
vasaros jaunimo stovyklą ir jaunimo seminarus bei vadovų kursus-pa-
sitarimus. Taip pat reikės įtampiai ruošti antram Pasaulio lietuvių
jaunimo kongresui, kuris 1972 įvyks Amerikoje.

--- oOo ---

JAUNIMO STOVYKLA

VLB Jaunimo Sekcijos ruošiamą nuo liepos 26 iki rugpiūčio 2 Gummers-
bache prie Aggersee.

Kaip pagyvinti jaunimo veiklą Vokietijoje?

Tokia tema tarėsi lietuviai studentai, VLB Tarybos referento jaunimo reikalams kun. Ant. Bungos balandžio 16 sukviesti į Susitikimo namus Mūnchene.

Susirinkusieji nutarė pirmiausia apjungti pietų Vokietijos lietuvių jaunimą. Platesnis jaunimo atstovų iš Stuttgarto, Augsburguro, Memmingeno, Dillingeno, Ingolstadt, Mūncheno susitikimas numatytas birželio 6-7 Bad Wörishofene.

Mūncheno jaunimas

savo seminare balandžio 22 n u t a r ė sekti lietuviškoje spaudoje pasirodančius straipsnius jaunimo klausimais ir juos diskutuoti. Pasiskirstyta, kas kurį laikraštį skaitys.

M ū n c h e n o t a u t i n i ū š o k i ū g r u p ė pakviesta šokti: 1) solistės M. Pansės-Simaniukštytės ir jos vyro organizuojamame pasirodyme karininkų klube Triere, 2) birželio 11 aukštų svečių priėmimo Susitikimo namuose, kur bus atsisveikinimas su Aukštuoju pabėgėlių komisaru Bonnoje ir 3) Studijų savaitėje, kuri įvyks liepos 19-26 Stuttgarte.

Nuo gegužės 6 šokėjai įtampiai lavinasi.

L i e t u v i š k ū v a l g i ū virimo kursai nuo gegužės 14 pradėti pas V. Hermanienę.

Arūnas L a u k a i t i s balandžio 2 išlaikė egzaminus medicinos daktaro laipsniui įsigyti ir parašė bei atspausdino disertacinį darbą "Lymphogranulomatose". Atlieka praktiką Markt Indersdorf ligoninėje.

Dr. Laukaitis yra jauniausias (27 m.) VLB Tarybos narys.

Solistė Lilija Š u k y t ė Mūncheno operos festivalio metu dainuos pagrindinį vaidmenį "Cosi fan tutte" operoje liepos 20 ir 30 ir rugpiūčio 4.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J E

V e l ė n o s a t v e r t i m a s b e n d r a b u č i o s t a t y b a i .

Vasario 16 gimnazija dar šiais metais pradeda naujo bendrabučio statybą. Iškilmės, surištos su statybos pradžia - velėnos atvertimas - įvyks birželio 27-tą 17 val. Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau.

Bendrabučio statybos naudai ruošinama loterija, kuriai fantus pinigais ir daiktais prašome siųsti Vasario 16 gimnazijos vardu.

Vasario 16 gimnazija kviečia tėvus leisti į ją savo vaikus!

Šie mokslo metai baigiasi liepos 11, naujieji prasideda rugsėjo 8. Mokestis už mokslą ir pragyvenimą - 70 DM mėnesiui.

Vienintelė galimybė išauklėti vaikus lietuviais! Mokslo ir auklėjimo sąlygos gimnazijoje nuolat gerinamos.

Prašymus siųsti Gimnazijos vardu.

D i r e k t o r i u s

Vasario 16 gimnazijai reikalingas šoferis.

Prašymus siųsti Gimnazijos vardu.

Baigiasi abiturientų egzaminai

Trys Vasario 16 gimnazijos abiturientai, kurie anksčiau sėkmingai parašė rašto darbus, egzaminuojami žodžiu birželio 2 ir 3.

Mokinių ekskursijos

VI klasės mokiniai su savo auklėtoju St. Povilavičium nuo gegužės 27 iki 31 traukiniu buvo nuvykę į Prancūziją, kur susipažino su Strasburgu ir jo išmėybėmis bei apylinkėmis.

VII klasės moksleiviai su savo auklėtoju V. Bartusevičium ekskursavo automobiliu gegužės 28-31. Jie aplankė Bodeno ežerą, salą ir įdomesnes apylinkės vietas.

Kapeliono vardadienis ir padėka choristams

Per Šeštines (gegužės 7) Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. Stasys Šileika ir muzikos mokytojas bei chorvedys K. Motgabis suruošė kavutę, į kurią atsilankė 25 moksleiviai choristai, gimnazijos direktorius V. Natkevičius su žmonia, berniukų bendrabučio vedėjas kun. H. Šulcas, kun. J. Dėdiņas, mokyt. S. Antanaitis, mokyt. A. Krivickas, VLB Valdybos reikalų vedėjas J. Lukošius ir Romuvos pensininkas Stasys Kundrotas.

Kavutė pradėta Gudavičiaus giesme - Teka nuo amžių giesmės.

Kapel. St. Šileika padėkojo mokyt. Motgabiui už išmokymą choristų religinių giesmių, o choristams - kad savo jaunais balseliais pavairina pamaldas ir pasitarnauja Dievo garbei.

Mokyt. Motgabis dėkojo kapelionui už jaukų pobūvį ir sveikino vardadienio proga. Varduvininkui sugiedota Ilgiausių metų.

Choristai padainavo Gudavičiaus - Kur girios žaliuoja.

VLB Romuvos apylinkės pirmininkas S. Antanaitis pastebėjo, kad abu kavutės ruošėjai yra jo vadovaujamo Bendruomenės dalinio nariai ir linkėjo sveikatos bei pasisekimo darbe.

Gražus oras ir žydinčios magnolijos Romuvos parke greitai visus iš salės išviliojo į gamtą.

Vasario 16 gimnazijos abiturientas - filosofijos daktaras

Magistras Gerhardas B a u r a s , Vasario 16 gimnazijos 1960 abiturientas ir buvęs mokytojas, gegužės 6 Heidelberge, Ruprecht-Karls universitete filosofijos fakultete išlaikė doktorato egzaminus ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Parašė ir apgynė disertaciją tema: "Visuomenė ir pasaulėvaizdis Pabaltijo tradicijose" (Sociologinis ir etnologinis Pabaltijo tautų visuomeninės bei mitologinės būties tyrimas istorijos ir tautotyros šaltinių pagalba).

Nuo birželio 15 naujasis daktaras dirbs sociologijos docentu Evangelikų jaunimo akademijoje Radevormwalde, netoli Wuppertalio.

--- xXx ---

JUBILIEJINIS VOKIETIJOS ATEITININKŲ SUVAŽIAVIMAS

60-osioms Ateitininkijos metinėms paminėti įvyko per Sekmines, gegužės 16-18, Bad Wörishofene, kun. Antano Bungos vadovaujamoje Šv. Ulricho klebonijoje. Iš įvairių Vokietijos vietovių susirinko 45 ateitininkai moksleiviai, studentai ir sendraugiai, tarp jų ir keletas svečių. Visus vaišingai priėmė ir globojo nuoširdusis klebonas. Suvažiavimo šeimininko pareigas ėjo kun. Br. Liubinas.

Šventė pradėta gegužės 16-tą 15 val. ateitininkų himnu ir pagerbimu mirusių bei žuvusių ateitininkų. Žodžiu visus dalyvius pasveikino garbingasis svečias ir dalyvis vysk. Ant. L. Deksnys. Perskaitytas Ateitininkų federacijos vado prof. Justino Rikūno sveikinimas. Bendrojo posėdžio pirmininku pakviestas Vokietijos moksleivių ateitininkų pirmininkas Rič. Palavinskas (VIII kl.).

Ateitininkai sendraugiai savo atstov. į JAV-bėse rugpiučio-rugsėjo

mėn. įvyksiantį Aštuntąjį ateitininkų federacijos kongresą išrinko dr. J. Norkaitį ir kun. H. Šulčą. Moksleiviai ir studentai savo atstovus išsirinks vėliau.

17 valandą įvyko prof. dr. Zenono Ivinskio paskaita - Istorinis žvilgsnis į Ateitininkų organizacijos veikimą per šešis dešimtmečius (1910-1970). Paskaitos pavadinimas nusako jos turinį. Per daugiau kaip valandą trukusioje kalboje profesorius vaizdžiai nušvietė Ateitininkijos nueitą kelią nuo jos lopšio iki šių dienų, suminėdamas dešimtis pavardžių, reikšmingesnių įvykių, pateikdamas būdingesnių citatų iš praeities spaudos. Tas kelias ne rožėmis buvo klotas. Nepaisant sutiktų kliūčių ir persekiojimų, ateitininkai visą laiką buvo veržlūs ir dinamiški. Jie didelę auką sudėjo ant tėvynės laisvės aukuro. Išvada - ateitininkiškasis jaunimas tebeturi savo ideologinį nugarkaulį, kuris prieš 60 metų taip prasmingai sujungė tikėjamą su tautybe. Dabar lieka tik prisitaikyti prie trepties sąlygų.

Pirmąją Sekminių dieną vysk. Ant. Deksnys koncelebravo pontifikalines mišias su kunigais V. Damijonaičiu, Br. Liubinu, St. Šileika ir H. Šulcu ir pasakė suvažiavimo tema pamokslą.

11 val. įvyko simpoziumas tema - Ateitininkijos paskirtis ir tikslai ateidžiai. Vadovavo dr. J. Norkaitis, dalyvavo Vokietijos moksleivių ir studentų ateitininkų pirmininkai Rič. Palavinskas ir mokyt. V. Bartusevičius; sendraugiams atstovavo kun. A. Rubikas. Diskusijose dalyvavo daugumas narių.

Pirmą ir antrą suvažiavimo dienomis pavakariais buvo suruoštos meninės programos - linksmavakariai su kupletais, dainomis, deklamacijomis, šokiais ir improvizacijomis. Programų ruošėja - Vasario 16 gimnazijos mokyt. E. Tamošaitienė, išpildytojai - mokiniai. Sekminių vakaro meninę programą stebėjo ir Šv. Ulricho parapijos komiteto vadovai, vietos vokiečių katal. jaunimo delegatai ir spaudos atstovas.

Suvažiavimas rado atgarsį ir vokiečių spaudoje, kuri ta proga išgyrė kleboną kun. A. Bungą ir lietuvius.

Antrąją Sekminių dieną po šv. Mišių, kurias aukėjo trys lietuviai kunigai, po sočių ir skanių pietų, po vyskupo palaiminimo visi išvažinėjo namo.

----- xXx -----

LIETUVĄ ŠMEIŽIANTI PARODA PFORZHEIME

Balandžio mėnesį daugelis pietų Vokietijoje gyvenančių tautiečių gavo kvietimus į parodą Pforzheime (Baden-Württemberg), turėjusią vykti nuo balandžio 22 iki 28, vadinasi, visą savaitę. Paroda pavadinta Lietuva seniau ir dabar. Kvietimuose nurodyta, kad bus išstatyti "lietuvių dailininkų ir grafikų darbai, lietuviški laikraščiai ir žurnalai, senųjų Lietuvos žemėlapių bei kalendorių nuotraukos, lietuviški pinigai, senųjų ir naujųjų pašto ženklų serija, gintaro, medžio, odos, metalo ir keramikos gaminiai, lietuvių tautinė apranga, 200 spalvotų diapozityvų iš ankstyvosios ir dabartinės Lietuvos, garsiniai filmai lietuvių kalba". Kvietėju pasirašęs Zimmermann-Verlag Witzzenhausene.

Jei kas, vykdamas į parodą, tikėjosi pamatyti tai, kas kvietimuose žadėta parodyti, tas labai nusivylė. Dailininkų ir grafikų kūrybos išstatyta labai mažai ir tai ne patys geriausi darbai. Tokios kokybės reprodukcijos tik ne Vokietijoje rodyti.

Lietuviški laikraščiai taip sumaišyti, kad gerai nepažįstančiam lietuviškos periodikos sunku atskirti, kurie jų leidžiami okup. Lietuvoje, o kurie Vakaruose.

Senųjų lietuviškų knygų nuotraukos galėjo būti vertingi eksponatai, jei prie jų būtų buvę prijungti atitinkami paaiškinimai.

Nebuvo nei lietuviškų pinigų, nei pašto ženklų. Jie ryškiausiai būtų parodę, jog Lietuva, kai buvo laisva ir nepriklausoma, turėjo savo valiutą ir pašto ženklus, kaip ir kiekviena nepriklausoma valstybė. Dabar jų nebeturi, nes yra netekusi laisvės: litą pakeitė rublis, lietuvių kalbą paštu ženkluose užgožė rusų kalba ir raištas.

Gintaro dirbiniai labai prasti, metalo ir keramikos gaminių iš viso nepastebėta. Prie stalo sėdinti moteris dėvėjo tautinius lietuvių drabužius, nors pati nė žodžio lietuviškai nekalbėjo. Tai buvo vienintelis mūsų tautinių drabužių eksponatas parodoje.

Religinės spaudos skyriuje išstatyti tik 3 leidiniai: okup. Lietuvoje išleistas "Liturginis maldynas" bei "Vatikano susirinkimo nutarimai" ir kun. Senkaus giesmynėlis "Dievo garbei", išspausdintas Vakaruose. Tik tiek religinės literatūros rengėjai teįstengė parodyti.

Lietuviškosios emigracijos spaudos skyriuje išdėstyta apie 30 leidinių, tarp jų Alfonso Bieliausko "Wir sehen uns in Wilna", Verlag Neues Leben, Berlin 1966, Mykolo Sluckio "Die Himmels-Leiter", Roman, Aufbau-Verlag Berlin und Weimar ir pan. Nuo kada Bieliauskas ir Sluckis tapo emigrantais?

Į akis ypač krito vokiečių okupacijos metu išleista Antano Mikonio "Bala" lietuvių ir vokiečių kalbomis. Rengėjai išstatė tik vokiečių kalba, L&he Verlag in Leipzig und Berlin 1943. Ką bendra šis lietuvių tik iš blogosios pusės vaizduojantis "romanas" turi su lietuviškąja emigracija?

Bendras parodos vaizdas labai nykus. Lietuva joje pavaizduota kaip skurdžiausias, labiausiai pasauly atsilikęs kraštas. Šiam vaizdai sudaryti pasinaudota nacių prieš Klaipėdos krašto okupaciją (1938-39) Rytprūsiose leistų laikraščių (originalų nei pavadinimai, nei datos nenurodytos) fotokopijomis, pavadintomis "Bilder aus Litauen". Užteko mesti žvilgsnį vien į straipsnių pavadinimus, kad atspėjus jų turinį: "In Litauens Gefängnissen", "Wer Litauen kennt, kennt schlechtes Pflaster", "Das ist Litauen" (Ein junger Engländer sieht Litauen und das Memeland), "Für ein paar Heller ... Arbeit beim Juden" (Das soziale Elend in Litauen: zusammengeknähte Kartoffelsäcke als Bauerngewand), "Das schreibt ein Litauer", "Auch er will nicht Litauer sein". Straipsniai pailiustruoti 6-mis skurdo bei vargo žmonių ir vaizdų nuotraukomis.

Balandžio 25 į linksmavakarį, kuris turėjo vainikuoti parodą, susirinko apie 80 asmenų. Nebuvo parodyta žadėto filmo, teisinantis blogą jo kokybę. Programą išpildyti padėjo kun. K. Senkus, stud. Lėmanienė ir vaikučiai.

Paroda turėjo būti tęsiama iki balandžio 28, tačiau po linksmavakario (balandžio 26) užsukus į jos užimtas patalpas, nei vieno žmogaus, nei eksponato jau neberasta.

Kas buvo šios Lietuvą žeminančios parodos rengėjas?

Kvietimus pasirašė Zimmermann-Verlag Witzzenhausene. Kun. K. Senkus savo redaguojamame biuleteny "Lietuvis Baden-Württemberge" 3-iame numery paskelbė, kad vyriausias parodos ruošėjas - Albertas Ansysas, "Nemuno krašto" redaktorius. Taigi, jei buvo vyriausias parodos ruošėjas, tai turėjo būti ir kiti. Kas jie? Nei parodoje, nei "Lietuvyje" kiti nenurodyti.

4-ame "Lietuvio" numeryje išspausdintas skelbimas apie balandžio 25 "tautiečių grupės iš Pforzheimo" rengiamą linksmavakarį. Neprašyta nei kokios tautybės tie "tautiečiai iš Pforzheimo", nei jų pavardės.

A. Ansysas (Albert Annies) "Nemuno krašte" pasirašo atsakomuoju redaktorium, o leidėju - Zimmermann-Verlag. Tačiau leidykloje, matyt,

nėra nė vieno asmens, mokančio lietuvių kalbą. Ir Anysas nemoka pakankamai lietuviškai, kad galėtų redaguoti lietuvišką laikraštį. Į lietuvių kalba rašytus laiškus leidykla atsakinėja vokiškai. Vadinasi, už Zimmermanno leidyklos ir Anyso pečių yra kažkas kitas, kas leidžia ir redaguoja "Nemuno kraštą". Tas nematomasis kitas matomai bus ir tikrasis parodos Pforzheime ruošėjas, o visi kiti tik savo darbu prie jos prisidėję. Jog parodos rengėjai nėra jokie patriotai rodo dar ir ta aplinkybė, kad jie vengia vartoti laisvos ar nepriklausomos Lietuvos vardą, o vietoje jo sako "ankstyvoji" ir pan. Lietuva.

Ryšium su šios parodos ir jos priedėlio - linksmavakario - suorganizavimu, į kurio programos išpildymą buvo įtraukta ir "tautiečių grupė iš Pforzheimo" ir dar iš toliau, atkreiptinas dėmesys į Vokietijos lietuvių bendruomenės tarybos 2-osios sesijos prieš trejetą mėnesių priimtą rezoliuciją (žiūr. INFORMACIJŲ š.m. 2/3 Nr. 13 psl.), reiškiančią nepritarimą naudojimuisi okup. Lietuvos įstaigų patarnavimais. Jei spėjimas dėl parodos ruošėjo pasitvirtintų, Pforzheimo atvejas būtų dar sunkesnis, nes čia jau nebe naudotasi sovietinių įstaigų patarnavimu, bet joms pasitarnauta.

----- xXx -----

EUROPOS LIETUVIŲ KUNIGŲ STUDIJŲ DIENOS

vyko gegužės 27-31 Braunsharde netoli Darmstadto. Jas suruošė, atidarė ir joms vadovavo vysk. Ant. L. Deksnys, moderavo kun. dr. V. Kazlauskas iš Romos ir kun. J. Petrošius iš Paryžiaus. Sekretoriavo kunigai daktarai P. Celiešius, J. Petraitis ir Kl. Žalalis. Kiekvienos dienos darbas buvo pradėtas bendromis mišiomis ir pamokslu. Kita darbotvarkė buvo gan tiršta: kasdien daryti trys pranešimai su koreferatais, po kurių vyko gyvos ir protarpiais karštos diskusijos iki išnaktų.

Paskaitų ciklą gegužės 28 pradėjo apašt. protonotaras prel. L. Tulaba iš Romos, pranešimu apie naujuosius išeivių sielovadais tvarkyti nuostatus ir jų pritaikymą mūsų sąlygoms. Nurodė, kad skirtinga yra sielovada žmonėse, esančiuose tik laikinai užsieniuose, ir tuose, kurie atvykę į svetimus kraštus įsikurti. Pirmuosiuose reikia didelę reikšmę skirti tautiškumo išlaikymui. Paskaitininkas suminėjo svetimšalių sielovados institucijas: Migracijos komisiją prie vyskupų kongregacijos Vatikane, vyskupų konferencijas atskirose valstybėse su specialiomis komisijomis, vyskupas, skiriančius tam reikalui generalinius vikarus. Kur yra daugiau svetimos tautybės kunigų, skiriamas delegatas. Prel. Tulaba apžvelgė ir lietuvių sielovadą įvairiuose kraštuose.

Kun. dr. J. Vaišnora iš Romos painformavo apie Bažnyčios padėtį okup. Lietuvoje. Šiuo metu tėvynėje yra apie 800 kunigų, 600 veikiančių bažnyčių ir viena kunigų seminarija, į kurią leidžiama priimti tik 6 kandidatus kasmet (iki š. metų - 5 kandit.), atrinktus komunistų partijos. Per okupacijos laikotarpį išnyko 400 maldos namų, sumažėjo 600 kunigų. Dvasiškiečiai baudžiami, atimant darbo leidimus. Bažnyčios apdėtos dideliais mokesčiais, kuriuos turi sumokėti savos parapijos žmonės. Pav., už Kauno katedrą reikia mokėti 6.000,-- rbl. per metus. Kunigus skirsto vyskupijų valdytojai su sovietinės kulto ministerijos leidimu.

Dr. Vaišnora taip pat išryškino, kaip laisvasis pasaulis vis labiau komunistų įtaigojamas. Pav., vengiama komunistų nusikaltimus vadinti tikroju vardu, linkstama priimti sovietinė tezė, kad Lietuva yra suvereni valstybė, su iš to išplaukiančiomis pasekmėmis.

Trečiasis ketvirtadienio paskaitininkas buvo kun. dr. V. Kazlauskas taip pat iš Romos. Jis pranešė, kad Vatikano radijas transliuoja

religinio, tautinio ir politinio turinio lietuviškas programos kas vakar po 15 minučių, o sekmadieniais - dar pusvalandį iš ryto. Transliacijos Lietuvoje plačiai klausomos.

Gegužės 29 priešpiet kalbėjo kun. J. Petrošius iš Paryžiaus apie liturgiją ir jos vaidmenį pastoracijoje. Jis pastebėjo, jog pamaldos turėtų būti ne tik nustatyto ritualo atlikimas, bet nuoširdus asmeninis Dievo garbinimas..

Jo mintis papildė kun. dr. J. Vaišnora.

Antrasis penktadienio paskaitininkas buvo kun. H. Šulcas iš Romuvos.. Savo referate jis davė porą naujų aspektų iš sociologinio, psichologinio ir pedagoginio taško jaunimo auklėjimo klausimu. Jo koreferentas kun. V. Damijonaitis pabrėžė, kad kiekvienas kunigas turi užsitarnauti autoritetą jaunime, nes tik tada pastoracija bus sėkminga. Geros progos pastoracijai - vaikų ir jaunimo stovyklos bei suvažiavimai. Vokietijos lietuvių jaunimas tautinį auklėjimą įgyja Vasario 16 gimnazijoje.

Vakarinis penktadienio paskaitininkas tėv. Alf. Bernatonis ir jo koreferentas kun. V. Šazka pažymėjo, kad dvasiškiai turi būti šiltos širdies žmonės, atviri ypač vienišų žmonių bei ligonių vargams ir skundams, juos atjaučią ir pasiruošę jiems padėti.

Gegužės 30 paskaitininkas dr. J. Norkaitis kalbėjo apie pastoraciją pasauliečiuose. Lietuvius išseivius jis suskirstė į 3 kartas. Pirmoji, kuri kūrybiškiausias dienas išgyveno Lietuvoje, išseivijoje nepriitaikė prie vietos gyvenimo. Jai savų kunigų patarnavimai reikalingiausi.

Antroji - vidurinioji - karta bando įsijungti į vietos gyvenimą ir pasinaudoti vietos dvasiškių patarnavimais.

Trečioji - jaunimas, vos bekalbąs lietuviškai, atitrūkęs nuo abiejų kartų. Jam lietuvių kunigų patarnavimai mažai bereikalingi.

Pastebėjo, kad dvasiškiai luomiškai neturėtų izoliuotis nuo pasauliečių, užtat kitą suvažiavimą reiktų suruošti kartu.

Koreferentas kun. A. Rubikas pabrėžė dvasiškių priklausomumą nuo pasauliečių, kurie turi būti lygiateisiai bažnytinių problemų sprendėjai.

Šeštadienį popiet pranešėju buvo kun. K. Senkus. Jis iškėlė asmeninės pastoracijos svarbą. Reikia lankyti ligonius bei senelius jų namuose ir teikti jiems dvasinius patarnavimus bei sakramentus.

Vasario 16 gimnazijos dirkt. V. Natkevičius nušvietė gimnazijos padėtį ir prašė kunigus ją remti daugiau negu ligi šiol, ypač verbuojant mokinius. Kunigai nutarė ir toliau visais būdais remti gimnaziją.

Priimta keletas rezoliucijų, kuriomis Šv. Tėvas pasveikintas auksinio kunigybtės jubiliejaus proga; pasveikinti ir vadovaujantieji Vatikano pareigūnai, Vokietijos vyskupai ir kiti aukšti dvasiškiai; per Vatikano radiją pasveikinti Lietuvos vyskupai, kunigai ir tikintieji, painformuota Vatikano radijo vadovybė apie padėtį Lietuvoje ir teenykštį religijos persekiojimą; nutarta išleisti vokiečių ir prancūzų kalbomis leidinį apie religijos padėtį Lietuvoje, panaudojant paskutiniuosius Lietuvos kunigų laiškus Kosyginui; pareikštas protestas prieš Lietuvos vyskupų V. Sladkevičiaus ir J. Steponavičiaus areštus; ir t. t.

----- xXx -----

L I E T U V I Š K Ų J Ų S T U D I J Ų S A V A I T Ė

šiemet įvyks liepos 19 - 26 Rottenburgo vyskupijos Katalikų akademijos namuose Stuttgart-Hohenheim, Paracelsus Str. 91.

Suaugusieji dalyviai moka 70 DM, studentai 35 DM, abiturientai ir moksleiviai 15 DM.

Studijų Savaitės moderatorius - direktorius V. Natkevičius, MA.

Mirusieji

A l e k s a n d r a s ŠUKYS mirė balandžio 24. Palaidotas balandžio 28 Steinhaldeno kapinėse, dalyvaujant gausiam būreliui tautiečių. Laidojimo apeigas atliko kun. K. Senkus. Atsisveikinimo kalbas prie kapo pasakė laidotuvių komiteto ir draugų vardu K. Šimanauskas, VLB Valdybos ir Stuttgarto apylinkės vardu - Z. Glemžienė, "Labdaros" draugijos - J. Glemža, įvairių organizacijų ir Vasario 16 gimnazijos - mokyt. St. Vykintas. Ant kapo sudėta krūva gražių vainikų. Atlaikytos pamaldos Steinhaldeno bažnyčioje.

Velionis buvo gimęs 1900 vasario 29. Nepr. Lietuvoje buvo pradž. mokyklos mokytojas, vėliau valsčiaus viršaitis. Tretyje kurį laiką vadovavo VLB Stuttgarto apylinkėi, vargo mokyklai, buvo Vasario 16 gimnazijos ūkvedys, Parapijinio tarybos prezidiumo vicepirmininkas. Velionis buvo atskirtas nuo šeimos, kuri dar dabar tebegyvena Sibire.

Trūdė BUMBULIENĖ mirė gegužės 1 Vakarų Berlyne. Sostinės lietuviai atsisveikino su velione Berlin-Wilmensdorf'o krematoriume gegužės 11. Urna su pelenais, velionės pageidavimu, padėta Pinnebergp kapinėse šalia 1952 mirusio sūnaus.

Buvo gimusi Labrencaitė 1894 vasario 10 Labrenčiškiuose, Prūsų Lietuvoje. Eilę metų velionė buvo VLB Berlyno apylinkės sekretorė. Tr. Bumbulienė buvo skidrios širdies žmogus ir gera lietuvė.

H e r m a n a s S t e p a i t i s, mažlietuvis, mirė gegužės 21. Palaidotas gegužės 29 M. Liuterio kapinėse Berlin-Tegel.

Buvo gimęs 1882 kovo 28 Ragainės apylinkėje, Prūsų Lietuvoje. Stepaitis buvo taurus lietuvis, rėmė lietuvišką veiklą, spaudą, renginius, buvo VLB Vakarų Berlyno apylinkės narys nuo jos įsisteigimo. Visą savo ilgą amžių buvo pašventęs Mažosios Lietuvos idealams: jos gyventojų lietuviškumui išlaikyti tėviškėje ir išeivijoje. Buvo geras Erdmono Simonaičio bičiulis.

--- oOo ---

NAUJA STUDENTŲ VALDYBA

Vokietijos lietuviai studentai neseniai korespondenciniu būdu įvykdė rinkimus į savo Sąjungos valdybą. Balsavo 18 studentų. Į naują Valdybą išrinkti S. Böhm'as, M. Landas ir P. Nevulis.

--- oOo ---

PRAŠO DRAUGIŠKO PATARNAVIMO

Nepr. Lietuvoje buvęs Grinkiškio (Kėdainių apskr.) teismo antstolis ieško jį iš prieškarinių laikų pažįstančių asmenų, kurie galėtų pensijos reikalu paliudyti, kad jis tikrai Grinkiškyje buvo antstoliu nuo 1936 balandžio 1 iki 1939 rugsėjo mėn. ir iš Grinkiškio perkeltas į Rietavą (Telšių apskr.) toms pačioms pareigoms. Rašyti redakcijai.

--- oOo ---

" I N F O R M A C I J O M S " l e i s t i a u k o j o :

Mokyt. Sal. Antanaitis, Romuvos apylinkės pirmininkas	25 DM
J. Norkaitis iš Mergentheimo ir Ed. Voroneckas iš Weinheimo po	20' "
Fr. Šlenteris iš Bremeno	10 "

Ačiū.

ERDMONO SIMONAIČIO atsiminimams leisti aukojo

Lietuvių evangelikų liuteronų Sydnėjaus parapija per inž. Jakštą 44 DM

" P A S A U L I O L I E T U V I S " kviečia visus Bendruomenės apylinkių vadovus ir kitus veikėjus jį užsiprenumeruoti. Eina kas mėnuo. Prenumeratos kaina metams 2 dol. Pinigus siųsti Mr. Ant. Gailiušis, 17516 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119, USA.